

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
ANDIJON DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI
PROPEDEVTIK STOMATOLOGIYA KAFEDRASI**

**ORTOPEDIK
STOMATOLOGIYA PROPEDEVTIKA
SI FANI BO‘YICHA**

Bilim sohasi:	900000	- Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta`minoti
Ta’lim sohasi:	910000	- Sog‘liqni saqlash
Ta’lim yunalishi:	60910100	- Stomatologiya (yo‘nalishlar bo‘yicha)

Andijon 2025

Fan/modul kodi OSP-235		O'quv yili 2025-2026	Semestr I-II	Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim turi O'zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 3 - 4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Ortopedik stomatologiyapropede vtikasi	90	90	180
2.	<p>1.O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni</p> <p>Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli o'quv rejaning ixtisoslik moduli hisoblanib, 1 kursning I-II semestrlarida o'qitiladi. Modulni mutaxassislikka kirish, modulning qisqacha tarixi, vazifalari, nazariy va amaliy tibbiyotda tutgan o'rni, ortopedik stomatologiya amaliyotida ishlatiladigan asbob va uskunalar turlari, klinik-funksional tekshirish usullarini, tish protezlashga tayyorlash asoslarini, okklyuziyani tiklash mezonlarini, ortopedik davolashning estetik asoslarini o'z ichiga qamraydi, bo'lg'usi umumiy amaliyot stomatologida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi. Ushbu modul uchun klinika oldi modullaridan anatomiya, fiziologiya, biofizika, tibbiy kimyo modullari nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi. Modul klinik modullardan Olinadigan tishlar bilan protezlash, Qisman olib qo'yiladigan tishlar bilan protezlash, to'liq olib qo'yiladigan tishlar bilan protezlash, dental implantologiya modullari uchun zamin hisoblanadi.</p> <p>2.O'quv modulining maqsadi va vazifalari</p> <p>2.1.Modulning maqsadi - talabalarni klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan uslublarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali, ya'ni tish qattiq to'qima va tish qatorlari nuqsonlarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmlari, klinikalari, tashxis va qiyosiy tashxislari va davolash usullari hamda ularni oldini olish choratadbirlarini o'rgata borish va shakllantirishdan iborat.</p> <p>2.2.Modulning vazifalari:</p> <p>- modulning bo'limlariga tegishli bilimlar bilan talabalarni bosqichmabosqich tanishtira borish, o'rgata borish va ko'nikmalarni hosil qilish; yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbqiq etib, talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirish va bilimni saqlash darajasini oshirish; talabaning klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish;</p>			

- modul sohasiga taalluqli tish qattiq to'qima va tish qatorlari nuqsonlarining tashxisi va qiyosiy tashxisi bosqichlarini, davolash va profilaktika usullarining zaruriy jihatlari to'g'risida ma'lumot berish.

2.3.Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyiladagan talablar:

Talaba:

-ortopedik stomatologiya klinikasining tuzilishi, ergonomika va deontologik tamoyillari; dezinfektsiya va sterillizatsiya qoidalari; tishjag' tizimining anatomo-fiziologik tuzilishining xususiyatlari, tishlov va okklyuziya turlari haqida tasavvurga ega bo'lishi;

–ortopedik stomatologiya klinikasida va tish sozlash laboratoriyasida qo'llaniladigan jihozlar va asboblar, bemorlarni asosiy va yordamchi tekshirish usullarini bilishi va ulardan foydalana olishi;

–stomatologik qurilmani yoqish, okklyuziya turlarini aniqlash, anamnez yig'ish, bemorning og'iz bo'shlig'ini ko'rikdan o'tkazish, kasallik tarixini to'ldirish, tishlarning toj qismini mumdan shakllantirish malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I.Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-semestr

- 1 - **mavzu.** Stomatolog tish sozlash texnigi ish joyini tashkil qilishning ergonomik asoslari. Ortopedik stomatologiya tarixi.
- 2 - **mavzu.** Protez bilan bog'liq tish protsessining anatomik va fiziologik xususiyatlari. Yuqori va pastki jag', alveolyar o'siqlar. Og'iz bo'shlig'ining shilliq qavati.
- 3 - **mavzu.** Periodontning anatomik va funktsional xususiyatlari.
- 4 - **mavzu.** Artikulyatsiya va okklyuziya, uning turlari. CHaynov va yuz mushaklari. Temporomandibulyar bo'g'im (CHPJB).

2 – semestr

- 5 – **mavzu.** Pastki jag'ning biodinamikasi. Pastki jag' harakatini tasvirlab beradiga asboblar. Yuzning yoysimon aylanasi.
- 6 - **mavzu.** Okklyuziya turlari: markaziy, lateral, oldingi. Markaziy okklyuziyani belgilari. Tishlov. Tishlov turlari.
- 7 –**mavzu.** Deontologiya. Sterilizatsiya va dezinfektsiya. Yatrogenik va yuqumli kasalliklarning (OIV infeksiyasi, "V" gepatiti va boshqalar) oldini olish. Ortopedik stomatologiyada qo'llaniladigan asbob va

uskunalar.

III. Amaliy mashqlar bo'yicha ko'rsatmalar va tavsiyalar.

3.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya yetiladi:

1	<p>Ma'ruza № 1. Stomatolog tish sozlash texnigi ish joyini tashkil qilishning ergonomik asoslari. Ortopedik stomatologiya tarixi.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 1. Ortopedik stomatologiya xonasining tashkil qilinishi bilan tanishish. Texnika xavfsizligi. Stomatolog ishni boshlashdan oldin, ish paytida va ish oxirida xavfsizlik talablari</p> <p>Klinik amaliyot № 1. Stomatologik qurilmada ishlash</p>
2	<p>Ma'ruza № 2. Protez bilan bog'liq tish protsessining anatomik va fiziologik xususiyatlari. Yuqori va pastki jag', alveolyar o'siqlar. Og'iz bo'shlig'ining shilliq qavati</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 2. Vrach–stomatologning ish joyini tashkillashtirishdagi ergonomik asoslar.</p> <p>Klinik amaliyot № 2. Anamnez yig'ish..</p>
3	<p>Ma'ruza № 3. Periodontning anatomik va funktsional xususiyatlari.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 3. Ortopedik stomatologiya amaliyotida qo'llaniladigan tibbiy asbob – uskunalar.</p> <p>Klinik amaliyot № 3. Bemorning og'iz bo'shlig'ini ko'rikdan o'tkazish..</p>
4	<p>Ma'ruza № 4 . Artikulyatsiya va okklyuziya, uning turlari. CHaynov va yuz mushaklari. Temporomandibulyar bo'g'im (CHPJB).</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 4. Stomatologik qurilmalarning turlari (SQ). Stomatologik qurilmalarni ishga tayyorlash..</p> <p>Klinik amaliyot № 4.</p>
5	<p>Amaliy mashg'ulot № 5. . Protezlashga bog'liq tish-jag' tizimining anatomik va fiziologik xususiyatlari. Chaynash apparati skeleti.</p>
6	<p>Amaliy mashg'ulot № 6.. Tishlarning anatomiyasi va gistologiyasi</p> <p>Tishlarning barqarorligini ta'minlaydigan omillar (interdental aloqalar, dumaloq va interdental ligamentlar, tishlarning egilishi, ildizlarning joylashishi).</p>
7	<p>Amaliy mashg'ulot № 7. Yuqori va pastki jag' tishlarining anatomik shakillarini mumdan yasash(modellashtirish). O'ng va chap tomondagi tishlarni bir biridan farqi</p>
8	<p>Amaliy mashg'ulot № 8. Tish, alveolyar va bazal yoylar haqida tushuncha. Okklyuzion egri va okklyuzion tekislik.</p>
9	<p>Amaliy mashg'ulot № 9. Tish yoylarining shakllari. Tish va tish yoylari.</p>
10	<p>Amaliy mashg'ulot № 10.. Chakka – pastki jag' bo'g'imining (CHPJB) tuzilish xususiyatlari.</p>

11	Amaliy mashg'ulot № 11. Pastki jag'ning biodinamikasi. Tish jag' tizimi barcha qismlarining o'zaro munosabati.
12	Amaliy mashg'ulot № 12. Artikulyatsiya, okklyuziya. Okklyuziya turlari: markaziy, oldingi, yon (o'ng, chap).
	II – semestr
13	Ma'ruza № 1. Pastki jag'ning biodinamikasi. Pastki jag'ning harakatlarini taqlid qiluvchi qurilmalar-okklyuzatorlar va artikulyatorlar. Yuzning yoysimon aylanasi. Amaliy mashg'ulot № 1. Yuqori va pastki jag' tishlari qatorining o'zaro munosabati. Yuqori va pastki jag'larning o'zaro munosabati..
14	Ma'ruza № 2. Oklyuziya turlari: markaziy, lateral, oldingi. Pastki jag'ning lateral harakatlari. Artikulyar boshlarning harakatlanish tabiati. Ishlaydigan va muvozanatlashtiruvchi tomonlar tushunchasi. Markaziy okklyuziyani belgilari. Tishlov. Tishlov turlari Amaliy mashg'ulot № 2. Pastki jag' harakatini amalga oshiruvchi apparatlar
15	Ma'ruza № 3. Deontologiya. Sterilizatsiya va dezinfektsiya. Yatrogenik va yuqumli kasalliklarning (OIV infeksiyasi, "V" gepatiti va boshqalar) oldini olish. Ortopedik stomatologiyada qo'llaniladigan asbob va uskunalar Amaliy mashg'ulot № 3. Pastki jag'ning harakatlarini taqlid qiluvchi qurilmalar-okklyuzatorlar va artikulyatorlar.. Uch nuqtali kontakt haqida tushuncha. Yuz yoyi.
16	Amaliy mashg'ulot № 4. Tadqiqotning asosiy usullari. Ma'lumotlarni to'plash (anamnez). Bemorni tashqi tekshiruvi.
17	Amaliy mashg'ulot № 5. Patologiktishcho'ntaginingchuqurligini aniqlash. Patologik tish harakatchanligi, uning darajalari. Perkussiya turlari
18	Amaliy mashg'ulot № 6. Ortopedik stomatologiya klinikasida bemorlar uchun qo'shimcha tadqiqot usullari. (termometriya, densitometriya, elektrodontometriya, galvanometriya, LDF, reografiya, fotoplyatizmografiya, polyarografiya, exoostometriya, pH metriya). Uskuna yordamida sinovlar
19	Amaliy mashg'ulot № 7. Rentgenografiya va uning turlari Klinik amaliyot № 5. Vertikal va gorizontal perkussiya qilish
20	Amaliy mashg'ulot № 8 . Antropometrik naqshlar. "Chaynash kuchi", "chaynash bosimi", "chaynash samaradorligi" tushunchasining ta'rifi. Gnatodinamometriya

21	Amaliy mashg'ulot № 9. Chaynash samaradorligini aniqlash sinamalari.. Odontoparodontogramma
22	Amaliy mashg'ulot № 10. Protezlash turlari. Tish protezlarning tasnifi. Ortopedik stomatologiya amaliyotida qo'llaniladigan tish protezlari.
23	Amaliy mashg'ulot № 11. Kasallik tarixining tibbiyot va yuridik (xuquqiy) hujjat sifatidagi ahamiyati. Klinik amaliyot № 6. Kasallik tarixini to'ldirish.
24	Amaliy mashg'ulot № 12. Tishlarning protezini tayyorlash uchun yoziladigan xujjatini to'ldirish xususiyatlari.

3.2.2. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar: Modul bo'yicha mashg'ulotlar 50% nazariy (ma'ruza va amaliy mashg'ulot) va 50% amaliy qism (o'quv klinik amaliyot)dan iborat bo'lgan holda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotning nazariy va amaliy qismi o'zaro bog'liq holda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.3. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar:

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK 11. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;. Gipsdan oddiy modellar quyish.

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UKK 12. Stomatologik qurilma bilan ishlash (yoqish, nakonechnik maxkamlash, nakonechnikka turli xildagi rotatsion qurilmalarni maxkamlash);

UKK 2. Stomatologik muolajalar uchun asbob uskunalarni tanlash; UKK 3. Og'iz

dahlizi va og'iz bo'shlig'ini ko'rigi;

UKK 21. Stomatologik hujjatlarni to'ldirilish qoidasi; UKK 22. Og'iz bo'shlig'ini ko'zdan kechirish;

UKK 25. Perkussiya o'tkazish;

UKK 26. Og'iz bo'shlig'i to'qimalarini palpatsiyalash

UKK 27. Zondlashni o'tkazish.

Modul davomida o'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Talabalarning Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha klinik o'quv amaliyoti ta'lim jarayonining 50% tashkil qiladi va poliklinikaning ortopedik stomatologiya va stomatologiya bo'limlarida o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. **Birinchi bosqich** – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabalar tanishtiriladi. Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. **Ikkinchi bosqich** – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoyish etiladi, algoritm asosida bosqichma-bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustaqil, biroq pedagog nazorati ostida mulyajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, talabalar o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida, so'ng umumlashtirgan holda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruxsat beriladi (imitatsion trening). Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadam algoritmi va videofilmi, o'kuv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mulyajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoyish etilishi, tanqidiy muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa

talabalarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi.

3.Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemor (fantom, volonter) da qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli hil klinik holatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni tahlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi. Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarixlari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda, balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4.To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb hisoblanadi. To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib himoya qilganda baholanadi. Ortopedik stomatologiyada uchraydigan kasalliklarning barcha klinik turlarida kasallik tarixini yozish va himoya qilish ko'zda tutiladi. Mashg'ulot so'nggida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda modulni o'zlashtirgan hisoblanadi. Amaliy ko'nikmalarni shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajariladi va kundalik (amaliy ko'nikma) daftarlarida aks etadi. Amaliy ko'nikmalar assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volonter, talaba- bemor uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish lozim.

4.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1.Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati:

4-semestr

1.1.Zamonaviy stomatologik qurilmalar turlari.

2.Ergonomika koidalari.

3.Bemorni ortopedik stomatologik qabul qilish. Deontologiya.

4.Protezlash ahamiyati bo'lgan tish-jag' tizimining anatomo-fiziologik xususiyatlari.

5. Bemorlarni zamonaviy tekshirish usullari.

6. Rentgenologik tekshirish usullari.

7. Turli modellar qo'yish usullari.

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil prezentatsiya, vaziyatli masala, klaster, poster va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi. Talaba mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- kompyuter, mulyaj, fantom va boshqa modellarda ishlash;
- bemorlar kuratsiyasi, profilaktik ko'rik, kasallik tarixini yozish;
- stomatologik klinikalar va klinik o'quv bazalarda auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi

shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- modulni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etish;

– tish sozlash laboratoriyasida urganilaetgan tish protezni laborator bosqichlarini son va sifat jixatdan bajarish, modelda mumdan tishlarning toj qismini shakllantirish;

– auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;

– ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

– berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayarlash;

– modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

– vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;

– CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sasestudy) yechish.

– modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

Kurs ishi (loyihasi) ko'rsatma va tavsiyalar

Modul bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi. Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);
- oraliq nazorat (ON)
- yakuniy nazorat (YAN).

№	Baholash turi	Kredit soni
1	Joriy nazorat	6,0
2	Oraliq nazorat	0,0
3	Yakuniy nazorat	0,0
	JAMI	6.0

Modulga ajratilgan 6 kreditni talaba JN davomida yig'adi

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy nazoratda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, bemorlar bilan ishlash, uyga berilgan Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtiroking faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarniegallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Joriy nazorat uchun ajratilgan 6 kredit quyidagicha taqsimlanadi:

Protezlash ahamiyati bo'lgan tish-jag' tizimining anatomo-fiziologik xususiyatlari – 2 kredit; Ortopedik stomatologiyada qo'llaniladigan

Asosiy va yordamchi xomashyolar – 2 kredit;

Talaba har bir bo'limdan belgilangan kreditlarni to'plagandan keyingina yakuniy nazoratga kiritiladi. Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam

ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi. Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi. Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi. Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan kursdan kursga qoldiriladi

Mustaqil ta'lim uchun mavzular:

T.r	Mavzular nomi	Soati
III semestr		
1	Zamonaviy stomatologik qurilmalar turlari.	13
2	Ergonomika koidalari.	13
3	Bemorni ortopedik stomatologik qabul qilish. Deontologiya	13
4	Protezlash ahamiyati bo'lgan tish-jag' tizimining anatomo-fiziologik xususiyatlari.	13
5	Bemorlarni zamonaviy tekshirish usullari.	13
6	Rentgenologik tekshirish usullari.	13
7	Turli modellar qo'yish usullari	12
	J A M I	90

3. V. Ta'lim natijalari / kasbiy vakolatlar:

Modul (mavzu)bo'yicha talabalarning bilim va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar ro'yxati:

Talaba:

- Stomatologik qurilma bilan ishlash (yoqish, nakonechnik maxkamlash, nakonechnikka turli xildagi rotatsion qurilmalarni maxkamlash);
- stomatologik qurilmaning tuzilishi, tishlar charxlash uchun asboblarni, qolip oluvchi xomashyolarning va jihozlarning turlarini, pastki jag' harakatini tiklovchi jihozlarni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- og'iz bo'shlig'ini ko'rikdan o'tkazish, anamnez yigish, kasallik tarixini to'ldirish, odontoparodontogrammani to'ldirish, oddiy modellar quyish malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak
- Perkussiya o'tkazish;
- Og'iz bo'shlig'i to'qimalarini palpatsiyalash
- Zondlashni o'tkazish

4.	<p>VI. Texnologiya va o‘qitish uslubi:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Ma’ruzalar; * Guruh ishi; * Prezentasiyalar tayyorlash; * Shaxsiy loyihalar; * Guruh ishi va manfaatlarini himoya qilish loyihalari; * Rolli o‘yinlar, munozaralar 					
5.	<p>VII. Kredit olish uchun talabalar:</p> <p>Joriy va oraliq nazorat shaklida berilgan topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha og‘zaki savollarga javob berish va qo‘lda ishlash ko‘nikmalarini bajarish.</p> <p>VIII. Joriy nazorat uchun ko‘rsatmalar.</p> <p style="text-align: center;">JORIY NAZORAT(JN)</p> <p>Joriy nazorat fan bo‘yicha fanning ma’lum bir bo‘limi bo‘yicha talabalarning bilim va ko‘nikmalari darajasini baholashni ko‘zda tutadi. "Stomatologiyaga kirish" fanidan talabalarning bilim va ko‘nikmalarini joriy nazorat qilish tarqatma materiallarni o‘qitish va nazorat qilish, kasalliklar va ularning diagnostikasini o‘rganish, mustaqil ishlarni bajarish, uy vazifalari, amaliy ko‘nikmalar yordamida og‘zaki ravishda amalga oshiriladi. Talabaniy bilim darajasini baholashda dars mavzusini o‘zlashtirish, talabaniy darsning nazariy qismini muhokama qilishda ishtiroki, talabaniy interfaol o‘qitish usullarida faol ishtiroki, amaliy ko‘nikmalarni o‘zlashtirish darajasi hisobga olinadi. Har bir amaliy darsda talabalarning bilimlari har kuni baholanishi kerak.</p> <p>Amaliy darsni baholash mezonni joriy nazorat bo‘lib, u talabaniy amaliy darsga tayyorligini va vazifaniy sifatini nazorat qilishni nazarda tutadi. O‘qitish texnologiyasida amaliy dars tuzilishidan kelib chiqqan holda joriy amaliy darsni baholash mezonlari ishlab chiqiladi. Har bir darsda barcha o‘quvchilarni baholash kerak. Maksimal 100, o‘tish 60 ball. Joriy nazorat quyidagi sxema bo‘yicha talabalar bilimiga asoslanib amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50: 50). Joriy nazorat uchun 3 ta kredit ajratilgan. Kasallik tufayli darslarga qatnashmagan va belgilangan muddatda joriy nazoratdan o‘ta olmagan talabalar fakultet dekanining buyrug‘iga asosan o‘quv mashg‘ulotlari boshlangandan keyin ikki hafta ichida murojaat yetishlari mumkin. Semestr yakunida joriy modul nazoratida o‘tish balidan kam ball to‘plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi. Qarzdor talabalarga semestr oxirida qayta topshirish uchun bir oy beriladi. Semestr oxirida modulda o‘tish bahosidan past olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi</p> <p style="text-align: center;">Modul bo‘yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">Ball</th> <th style="width: 10%;">ECTS</th> <th style="width: 60%;">ECTS ning ta’rifi</th> <th style="width: 10%;">Baho</th> <th style="width: 10%;">Ta’-ri</th> </tr> </thead> </table>	Ball	ECTS	ECTS ning ta’rifi	Baho	Ta’-ri
Ball	ECTS	ECTS ning ta’rifi	Baho	Ta’-ri		

		baho			
90-100	A	“a’lo” – a’lo natija, minimal hatoliklar bilan	<p>Fan/modul dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>muammoli savollarni aniqlashi, o‘z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>fan/modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo‘llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko‘rsata olishi;</p> <p>amaliy ko‘nikmalarni mustaqil ravishda to‘liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to‘liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>fan/modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo‘shimcha adabiyotlarni to‘liq va chuqur o‘zlashtirishi;</p> <p>fan/modul bo‘yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo‘llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo‘lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo‘lishi lozim;</p>	5	a’lo
70-89,9	B	"juda yaxshi" – o‘rtadan yuqori natija, ayrim xatolik-lar bilan	<p>fan dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o‘z fikrini isbotlashda yoki boshqa</p>	4	yaxshi

			<p>nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>fan/modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>fan/modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-69,9	C	"qoniqarli" – o'rtacha natija, syezilarli xatolik-lar bilan	<p>Fan/modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>fan/modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida</p>	3	qoniqarli

			<p>ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>fan/modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
55-59	E	<p>“qoniqarsi z” – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur</p>	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega emas; terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishda yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va qo'pol hatolarga yo'l qo'yganda, fan/modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil darajasida va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>fan modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olmasligi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan fan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar</p>	2	qoniqar siz

				mohiyatini anglashi, ularga baho bera olmasligi;		
31-54	FX	“qoniqarsiz”	<p>davlat ta’lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo’lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo’l qo’ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg’ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo’lsa;</p> <p>amaliy ko’nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo’lmasa, o’z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to’g’rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz	
0-30	F	“mutloq qoniqarsiz” – to’liq qayta o’zlash-tirishi lozim	<p>davlat ta’lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo’lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo’pol mantiqiy xatolarga yo’l qo’ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg’ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo’lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko’nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo’lmasa, o’z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari</p>	2	Qoniqarsiz	

YAKUNIY NAZORAT (YAN)

1-kurs talabalari 1-semestr oxirida yakuniy nazoratni OSE usulida topshiradilar.

Maksimal ball 100, o'tish bali 60 ball. YANda saralash balini (60) yig'a olmagan talaba YANDan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyasiya komissiyasi talabalarining arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi

fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari
Asosiy adabiyotlar

1. Akbarov A.N., Xabilov N.L., Arslanov O.U., Usmonov F.K., Ziyadullaeva
2. N.S. Olinmaydigantishlar bilan protezlash, Darslik. Toshkent. 2018y.
3. Akbarov A.N., Xabilov N.L., Arslanov O.U., Usmonov F.K., Ziyadullaeva
4. N.S. Protezirovaniye nes'emnymi zubnymi protezami, Uchebnik. Toshkent. 2018 g.
5. Irsaliyev X.I., Nigmatov R.N., Xabilov N.L. Ortopedik stomatologiya, Darslik. Toshkent. 2011 y
6. Irsaliyev X.I., Raxmonov X.SH., Xabilov N.L., Safarov M.T., Raxmatullaev F.T. Ortopedik

stomatologiyapropedevtikasi,Darslik.Toshkent.2006y.

7. **Доцент, к.н. Азизова Д.А. (кафедра стоматологии и имплантологии, Центр медицины и фармации), DAAzizova, Сабаиха С.З va boshqalar. "Стоматология пропедевтическая"**

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Trezubov V.N. i dr. Ortopedicheskaya stomatologiya. Prikladnoye materialovedeniye,Uchebnik. Moskva. 2014 g.
2. Trezubov V.N., Щербakov A.S., Mishnev L.M.. Ortopedicheskaya stomatologiya.Propedevtikai osnovyichastnogokursa.Uchebnik. Moskva. 2014g.
3. Ortopedicheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2011 g.
4. Trezubov V.N. i dr. Ortopedicheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2010 g.
5. Lektsii po ortopedicheskoy stomatologii. Pod redaktsiyey T.I. Ibragimova. Moskva.2010g.
6. Lebedenko I.YU., Kalamkarova S.X. Ortopedicheskaya stomatologiya: algoritmydiagnostiki i lecheniya, Uchebnoye posobiye. Moskva. 2008 g.
7. A.I.Abduraxmanov,O.R.Kurbanov.Materialyitexnologiiivortopedicheskoy stomatologii, Uchebnoye posobiye. Moskva. 2008 g..
8. AristarxovI.V.Ortopedicheskayastomatologiya,Uchebnik.Moskva.2006
9. Paraskevich V.L. Dentalnaya implantologiya, Uchebnoye posobiye. Kazan. 2006 g.
- 10.Kopeykin V.N., Mirgazizov M.Z. Ortopedicheskaya stomatologiya, Uchebnoye posobiye. Moskva. 2001 g.

Internet saytlari

<http://www.ziyonet.uz>

<http://www.edu.uz>

<http://www.stomatolog.ru>;

<http://www.dentist.ru>;

<http://www.dentoday.ru>.

user6_uzb@lecturio.com Germaniyaning "Lecturio GmbH" meditsina sayti

Ishchi o'quv modul dasturiga kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar:

Ortopedik stomatologiya propedevtikasi moduli bo'yicha ishchi o'quv dasturini ishlab chiqishda xorijiy oliy ta'lim muassasalari tomonidan ishlab chiqilgan dasturlar o'rganib chiqildi va ishchi dasturni ishlab chiqishda halqaro tajriba asosida o'zgartirishlar kiritildi:

1.Qozon (Volga bo‘yi) federal universiteti (№401) o‘quv ishlari bo‘yicha prorektori prof.D.A.Tayurskiy tomonidan 2018 yilda tasdiqlangan “Propedevtik stomatologiya” modulining fan dasturi.

Доцент, к.н. Азизова Д.А. (кафедра стоматологии и имплантологии, Центр медицины и фармации), DAAzizova, Сабаиха С.З va boshqalar. "Стоматология пропедевтическая”

2. Florida Universiteti (AQSH), Stomatologiya fakulteti, Tish protezlash klinik kursi sillabusi: <https://dental.ufl.edu/wordpress/files/2020/08/7845L.pdf>

Reyting: Times Higher Education World University Rankings 2025, №130/ (https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/latest/world-ranking#!/length/25/name/florida/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/scores)

3.Texas A&M University (AQSH), Stomatologiya fakulteti, «Stomatologiyaga kirish» moduli sillabusi:

<https://dentistry.tamu.edu/departments/dental-hygiene/admissions/syllabi/dhy-syllabi-1st-year/pdfs/3110-introduction-to-dentistry.pdf>

Reyting: Times Higher Education World University Rankings 2025, №143/ (https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/latest/world-ranking#!/length/25/name/texas/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/scores)

TOP-300 talik ro‘yxatga kirgan nufuzli xorijiy oliy ta’lim muassasalarining o‘quv dasturlarini o‘rganib chiqib, mazkur ishchi dasturga quyidagi mavzular qo‘shimcha sifatida kiritildi:

- 1.Texnika xavfsizligi. Stomatolog ishni boshlashdan oldin, ish paytida va ish oxirida xavfsizlik talablari
- 2.Tishlarning barqarorligini ta'minlaydigan omillar (interdental aloqalar, dumaloq va interdental ligamentlar, tishlarning egilishi, ildizlarning joylashishi).
- 3.Pastki jag'ning biodinamikasi Pastki jag'ning harakatlarini taqlid qiluvchi qurilmalar-okklyuzatorlar va artikulyatorlar
- 4.Pastki jag'ning lateral harakatlari. Artikulyar boshlarning harakatlanish tabiati. Ishlaydigan va muvozanatlashtiruvchi tomonlar tushunchasi.

	<p>5.Pastki jag'ning harakatlarini taqlid qiluvchi qurilmalar-okklyuzatorlar va artikulyatorlar</p> <p>6.Antropometrik naqshlar. "Chaynash kuchi", "chaynash bosimi", "chaynash samaradorligi" tushunchasining ta'rifi</p>
7.	Andijon davlat tibbiyot institute tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas`ullar:</p> <p>Z.Q.Xakimova- Propedevtik stomatologiya kafedrası mudiri</p> <p>A. Isamjonov - Propedevtik stomatologiya kafedrası assistenti</p>
9.	<p>Taqrizchi:</p> <p>D.Sh.Tulanov – ADTI , T.F.N. stomatologiya fakulteti dekani. Bolalar stomatologiyasi kafedrası katta o'qıtuvchisi.</p>